Ankenævnet for Forsikring

899/12

Den 17. september 2012 blev i sag nr. 81.839:

xxxx xxxxxxxx
xxxxxxxx xx
xxxx xxxxx

mod

GF-Forsikring A/S
Jernbanevej 65
5210 Odense NV

afsagt

k e n d e l s e :

Forsikringstageren har retshjælpsforsikring i GF-Forsikring A/S. Hun klager ved sin advokat over selskabets afvisning af retshjælpsdækning til en retssag mod et ansvarsforsikringsselskab.

Det fremgår af sagen, at klageren den 11/6 2002 var udsat for en trafikulykke, hvorved hun pådrog sig skade på nakken. Skadevolderens ansvarsforsikringsselskab afviste at yde klageren erstatning for méngrad og erhvervsevnetab med henvisning til, at der ikke er årsagssammenhæng mellem ulykken og klagerens gener. Arbejdsskadestyrelsen vurderede den 27/1 2005, at klagerens méngrad og erhvervsevnetab var under henholdsvis 5 % og 15 %. Klagerens advokat anmodede derpå den 26/2 2007 det indklagede selskab om retshjælpsdækning til retssag mod ansvarsselskabet, herunder indbringelse af sagen for Retslægerådet samt fornyet forelæggelse for Arbejdsskadestyrelsen, hvilket selskabet den 12/3 2007 indvilgede i. Efter at sagen havde været forelagt Retslægerådet, og Arbejdsskadestyrelsen på ny havde afgivet udtalelse, informerede klagerens advokat den 30/3 2011 selskabet om, at retssagen burde hæves, men den 14/4 2011 anmodede hun selskabet om retshjælpsdækning til videreførelse af sagen. Dette har selskabet den 17/5 2011 afvist med henvisning til, at der ikke er rimelig grund til at føre sagen.

2. 81.839

Klagerens advokat har i klagen dateret den 2/1 2012 bl.a. anført:

"GF Forsikring har i første omgang meddelt retshjælpstilsagn til anlæggelse af sagen ved brev af 12. marts 2007.

Da sagen drejer sig om personskade, herunder spørgsmålet om årsagssammenhæng, har spørgsmålet om årsagssammenhæng, som det er sædvanligt i denne type sager, været forelagt for Retslægerådet. Der vedlægges i den forbindelse kopi af Retslægerådets udtalelse af 10. september 2008, hvoraf det fremgår, at Retslægerådet jf. besvarelsen af spørgsmål 3, finder at der er årsagssammenhæng for så vidt angår min klients nakkegener med udstråling til skulderåget, men at der modsat ikke findes en årsagssammenhæng for så vidt angår koncentrations- og ordfindingsbesvær mv.

Sagen er herefter igen forelagt for Arbejdsskadestyrelsen med henblik på at få fastsat det varige mén som følge af uheldet på baggrund af Retslægerådets udtalelse, hvorefter der er årsagssammenhæng fsva. gener fra nakken med udstråling til skulderåget.

Arbejdsskadestyrelsen har imidlertid ved sin udtalelse af 28. marts 2011, der ligeledes vedlægges i kopi, foretaget en vurdering i strid med Retslægerådets besvarelse, hvilket formentlig skyldes Arbejdsskadestyrelsens egen opfattelse af, at der skal være dokumentation for såkaldte strakssymptomer i de lægelige akter.

Det er min opfattelse, at det er domstolene, der skal foretage den reelle bevisvurdering af, hvorvidt der er dokumentation for strakssymptomerne, hvilket der blandt andet på baggrund af Retslægerådets udtalelse i denne sag er klare bevismæssige holdepunkter for.

Retslægerådet har som nævnt fundet, at der er årsagssammenhæng i forhold til nakkegenerne. Det forhold, at Retslægerådet i forhold til andre helbredsgener, herunder kognitive symptomer, som koncentrationsbesvær ikke finder årsagssammenhæng kan ikke medføre, at der ikke skal fastsættes et varigt mén for i hvert fald de skader, som Retslægerådet har fundet årsagssammenhæng med.

På baggrund af ovenstående betragtninger har Arbejdsskadestyrelsen under retssagen på ny anmodet om en supplerende vurdering. Pt. afventes Arbejdsskadestyrelsens fornyede vurdering i forbindelse med retssagen.

Det fremgår af GF Forsikrings brev af 17. maj 2011, at GF Forsikring forsat afviser dækning på retshjælpsforsikringen under henvisning til Arbejdsskadestyrelsens udtalelse af 28. marts 2011. Det er som nævnt imidlertid domstolene, der i sidste ende tager stilling til spørgsmål om årsagssammenhæng på baggrund af dels Retslægerådets udtalelse samt bevisførelsen i øvrigt.

Det er min opfattelse, at GF Forsikring som retshjælpsforsikringsselskab fortsat skal dække omkostningerne i forbindelse med retssagen, idet der er vægtige grunde til at fortsætte retssagen under hensynstagen til Retslægerådets udtalelse i sagen. Retslægerådet er som bekendt den øverste myndighed, når det gælder årsagssammenhæng. Min klient har således klart fortsat rimelig grund til at føre proces."

Selskabet har i brev af 23/1 2012 til nævnet heroverfor bl.a. anført:

3. 81.839

"Selskabet modtager retshjælpsansøgning fra advokat ... dateret den 26. februar 2007. Hun ønsker, på vegne af sin klient [klageren], at anlægge en sag mod Alm. Brand i en tvist vedrørende erstatningsansvar og udbetaling af erstatning for personskade.

Tvisten opstår, fordi sagsøgte ikke har anerkendt erstatningspligten, idet sagsøgte ikke fandt, at der var årsagssammenhæng mellem ulykken og sikredes helbredsgener.
Arbejdsskadestyrelsen vurderede herefter méngraden til under 5% og erhvervsevnetabet til mindre end 15%, idet de heller ikke fandt den fornødne årsagssammenhæng.

I marts 2007 giver GF Forsikring retshjælpstilsagn til sagen, herunder indbringelse for Retslægerådet og herefter forelæggelse for Arbejdsskadestyrelsen på ny.

Den 20.03.08 træffer Arbejdsskadestyrelsen ny afgørelse i sagen med udgangspunkt i Retslægerådets udtalelse samt deres supplerende udtalelse.
Arbejdsskadestyrelsen fastholder deres tidligere vurdering, med et varigt mén på under 5% og erhvervsevnetab på under 15%.

... kontakter herefter GF Forsikring med sin skrivelse af 30.03.11, hvor hun anfører, at sagen bør hæves, idet der ikke kan opnås medhold i den nedlagte påstand.
GF Forsikring erklærer sig enig heri.

Den 14.04.11 modtaget selskabet igen brev fra advokat ..., idet sikrede tilsyneladende ønsker, at sagen skal køre videre.
... anfører nu, at der under hovedforhandlingen bør indkaldes en repræsentant fra Arbejdsskadestyrelsen, der *'skal stå til regnskab for, hvorfor man går imod Retslægerådets vurdering'.*

I Arbejdsskadestyrelsens udtalelse af 28.03.11 hedder det bl.a., at '*ved fornyet gennemgang af sagens oplysninger har vi noteret os Retslægerådets vurdering, hvorefter der under visse forudsætninger findes at være årsagssammenhæng imellem nakkegener og hændelsen i 2002.*
Vi finder efter gennemgang af sagens oplysninger fortsat, at det ikke er dokumenteret eller i øvrigt i tilstrækkeligt omfang sandsynliggjort, at de beskrevne nakkegener eller det efterfølgende symptombillede i øvrigt, har årsagssammenhæng med påkørslen den 11. juni 2002'

Ovenstående udtalelse fra Arbejdsskadestyrelsen, sammenholdt med advokat ...'s udsagn i brev af 14.04.11, om at det er vanskeligt at få domstolene til at ændre på en udtalelse fra Arbejdsskadestyrelsen, samt skrivelsen af 30.03.11 hvor ... anfører at sagen bør hæves, har givet GF Forsikring A/S anledning til, at afvise fortsat retshjælpstilsagn til videreførelse af sagen, som der anmodes om i breve af 14.04.11 og 05.05.11.

GF Forsikring A/S afviser igen retshjælpstilsagn til videreførelse af sagen, i brev af 17.05.11 med henvisning til betingelsernes §2, stk.2 og §2, stk.3, idet selskabet ikke finder det tilstrækkeligt sandsynliggjort, at der er udsigt til et gunstigt resultat ved domstolsprøvelse.

Der oplyses i samme brev, at GF Forsikring A/S, er indforstået med at revurdere sagen på ny i det tilfælde, hvor sikrede i det væsentligste får medhold ved dom eller indenretligt forlig.

Selskabet modtaget herefter brev fra ..., der foreslår en fordelingsnøgle i forhold til de omkostninger der er påløbet sagen. Således, at sikrede selv skal afregne 1/3 såfremt sikrede ikke kan opnå supplerende fri proces til den resterende del af sagen.

4. 81.839

Selskabet afviser i brev af 27.05.11 at afregne salær før der er faldet dom i sagen og henviser her til betingelsernes §8, stk.7.
Selskabet er dog ikke bekendt med, om sikrede har opnået fri proces til den resterende del af sagen.

I ...'s brev til Ankenævnet af 02.01.12, er vi blevet opmærksomme på, at sagen pt. afventer Arbejdsskadestyrelsens fornyede vurdering.

Vi har ikke haft mulighed for, at forholde os til dette, idet vi alene har afvist sagens videreførelse ved domstolene og ikke har været bekendt med, at Arbejdsskadestyrelsen foretager en revurdering.

GF Forsikring A/S finder det derfor ikke muligt at tage endelig stilling i sagen, før Arbejdsskadestyrelsens revurdering foreligger."

Af Retslægerådets udtalelse af 10/9 2008 fremgår bl.a.:

"**Spørgsmål 3:**
Retslægerådet bedes oplyse, om der er objektive holdepunkter for at antage, at [klageren] er blevet påført de pågældende lidelser af andre årsager end ulykken den 11. juni 2002.

I bekræftende fald ønskes oplyst, hvilke oplysninger Retslægerådet har lagt vægt på ved sin besvarelse.

Sagsøger søger læge dagen efter ulykken og syv dage senere igen, hvor der beskrives smerter i nakke og skulder med meget muskelømhed og let bevægeindskrænkning ved den lægelige undersøgelse (Bilag ...). Sagsøger har sandsynligvis pådraget sig en forstuvning af nakken ved uheldet 11.06.08. Det, at nakkesmerterne med udstråling til skulderåg har været til stede siden uheldet taler for, at disse kroniske smerter kan tilskrives uheldet. Derimod finder Retslægerådet ikke, at de øvrige subjektive gener i form af koncentrations- og ordfindingsbesvær, angstneurose, fjernhedstilfælde og tab af ting er forårsaget af den direkte legemlige påvirkning, og der er ikke objektive holdepunkter for hverken de kognitive klager, fjernhedstilfælde eller tab af ting."

Af Arbejdsskadestyrelsens vurdering af 28/3 2011 fremgår bl.a.:

" Vurdering

Méngraden er uændret vurderet til mindre end 5 procent, jf. erstatningsansvarslovens § 4

Erhvervsevnetabet er uændret vurderet til mindre end 15 procent, jf. erstatningsansvarslovens § 5
...

Sagsfremstilling

Vedrørende sagens oplysningsgrundlag har vi ikke modtaget yderligere helbredsoplysninger, end hvad der lå til grund for vores tidligere vurdering.

Det fremgår af sagen, at [klageren] den 11. juni 2002 som bilist i forbindelse med parkering holdt stille for at køre ind på en parkeringsplads, da hun blev påkørt af en anden bil, der kørte ud fra parkeringsplads.

Det fremgår også af sagen, at hun opsøgte læge den 18. juni 2002 med nakkegener. Det fremgår, at det ikke var [klagerens] egen læge der undersøgte hende.

I egen læges journal af 4. juli 2002 beskrives udtalte gener efter piskesmældslæsion, som først kom 1 uge efter uheldet.

Egen læge har efterfølgende oplyst til sagen ved notat af 3. februar 2005, at [klageren] konsulterede lægekollega den 12. juni 2002.

Vedrørende den sociale og erhvervsmæssige situation har vi lagt oplysningerne og sagsfremstillingen fra vores tidligere vurdering til grund.

Vi er ved denne vurdering anmodet om at tage udgangspunkt i Retslægerådets udtalelser af 10. september 2008 og af 20. april 2009.

Begrundelse for mèngrad

Ved vurdering af méngraden har vi lagt vægt på samtlige af sagens lægelige oplysninger. Hertil er vi opmærksomme på Retslægerådets udtalelser.

Det fremgår herved af disse oplysninger, at [klageren] har flere symptomer fra kroppen. Retslægerådet har ved Spørgsmål 1 beskrevet genebilledet som følgende: jagende smerter i nakke og skulder med smertebetinget bevægelsesindskrænkning. Senere begynder smerterne, at stråle ned i ryggen mod lænden, og der tilkommer tinnitus, træthed, koncentrationsbesvær, angst, dårlig søvn, smerter flere steder i kroppen, taber ting ud af hænderne, fjernhedstilfælde, ordfindingsbesvær og en lang række andre symptomer. Retslægerådet henviser herved til oplysningerne fra egen læge.

Vurderingen af de helbredsmæssige følger er foretaget i samråd med vores neurokirurgiske speciallægekonsulent og på baggrund af styrelsens vejledende méntabel.

Ved fornyet gennemgang af sagens oplysninger har vi noteret os Retslægerådets vurdering, hvorefter der under visse forudsætninger findes at være årsagssammenhæng imellem nakkegener og hændelsen i 2002.

Vi finder efter gennemgang af sagens oplysninger fortsat, at det ikke er dokumenteret eller i øvrigt i tilstrækkeligt omfang sandsynliggjort, at de beskrevne nakkegener eller det efterfølgende symptombillede i øvrigt, har årsagssammenhæng med påkørslen den 11. juni 2002.

Ved vurderingen er indgået skadesmekanismen, det vil sige skadens art og omfang, såvel som de efter vores vurdering sent observerede symptomer.

Det bemærkes at det ikke ændrer denne vurdering, at det flere år efter skaden oplyses, at [klageren] opsøgte læge dagen efter påkørslen.

På denne baggrund fastholder vi vores vurdering.

Begrundelse for erhvervsevnetab

Vi har i vores vurdering af erhvervsevnetabet lagt vægt på oplysningerne fra vores tidligere vurdering, herunder oplysningerne fra [klageren] samt de indtægtsmæssige og de lægelige oplysninger.

Det bemærkes, at erstatning efter erstatningsansvarsloven gives efter en vurdering af, om en personskade medfører en varig nedsættelse af skadelidtes evne til at skaffe sig indtægt ved eget arbejde. Der ydes kun erstatning for tab af erhvervsevne såfremt indtægtstabet er på 15 procent eller derover.

Idet der efter vores vurdering ikke er væsentlige gener efter hændelsen i 2002 finder vi uændret, at der ikke er belæg for et erhvervsevnetab.

Vi henviser i øvrigt til begrundelsen, som den fremgår af tidligere udtalelse."

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"**§ 2. Hvilke tvister er dækket af retshjælpsforsikringen?**
...
2. Ved tvister forstås konkrete aktuelle konflikter, som med rimelighed kan danne grundlag for et civilretligt søgsmål.

3. Selskabet skal - på det foreliggende grundlag - afgive udtalelse om, hvorvidt tvisten er dækket af forsikringen eller ikke. Selskabet har både ret og pligt til at give udtryk for tvivl om sagens rimelighed. Dækningstilsagn er begrænset til omkostninger, der står i et rimeligt forhold til sagens genstand."

Nævnet udtaler:

Da der er afgivet udtalelser fra Retslægerådet og Arbejdsskadestyrelsen med forskellig vurdering for så vidt angår årsagssammenhæng mellem klagerens nakkegener og ulykkestilfældet den 11/6 2002, finder nævnet, at udgifterne til en domstolsafgørelse vedrørende dette spørgsmål vil være afholdt med rimelig grund.

7. 81.839

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Selskabet, GF-Forsikring A/S, skal anerkende at yde retshjælpsdækning til afgørelse af, om klagerens nakkegener er en følge af ulykkestilfældet den 11/6 2002.

Svend Bjerg Hansen
Udskriftens rigtighed bekræftes

Henning Jønsson